

Шулятицька Н.А.,
студ. гр ОА-41,
Національний лісотехнічний університет України.
Науковий керівник – Колінько Н.І.,
к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту

ПОДАТОК НА РОЗКІШІ В УКРАЇНІ

В різних країнах світу – Люксембург, Швейцарія, Норвегія, Франція – податки стягуються з нагромадженого багатства певної особи (нерухомості, цінних паперів, банківських депозитів і заощаджень, інвестицій у реальний капітал приватних підприємств та корпорацій), виходячи із чистої вартості активів.

В листопаді минулого року був представлений законопроект авторства Тігіпка С.Л., основна ідея якого полягала в тому, щоб українці, які багато заробляють, брали участь у наповненні бюджету більшою мірою, ніж пересічні громадяни. Після суттєвого доопрацювання проекту Тігіпка, був представлений законопроект № 10558 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування багатства і предметів розкоші». Так, згідно з проектом, об'єктами оподаткування будуть вважатися взуття, вироби з хутра, шкіри, килими, текстиль, предмети мистецтва, антикваріат, за які власники виклали понад 30 мінімальних зарплат. Обкладатися податком будуть також вироби з дорогоцінних металів або дорогоцінних (напівдорогоцінних) каменів, годинники, мобільні телефони, зброя, за які сплачено понад 20 мінімальних зарплат. Разом з податком на дорогі речі планується стягувати і податок на високі доходи. Якщо вони перевищують понад 15 мінімальних зарплат на місяць, ставка податку для суми перевищення збільшується до 20%. Якщо ж сума доходів в місяць перевищує 10 мінімальних зарплат, буде стягуватися 17% з суми перевищення.

Податковий тягар за елітну нерухомість буде варіювати від 4292 до 8584 грн. До цієї категорії законодавці віднесли квартири понад 200 кв. м і будинки більші за 400 кв. м. Власники таких апартаментів зобов'язані будуть платити кожен рік 2% від мінімальної зарплати за кожен квадратний метр.

Обкладатися податком будуть також автомобілі з об'ємом двигуна понад 3400 куб. см, мотоцикли з об'ємом двигуна понад 800 куб. см. Вони коштівуватимуть власникам 20% від мінімальної зарплати за кожні 100 куб. см.

Власники літаків і вертольотів будуть платити щороку 0,2% від мінімальної зарплати за кожен кілограм злітної маси. Яхти та інші плавзасоби для спорту і відпочинку з потужністю двигуна від 75 кВт обходитимуться в 0,2% від мінімальної зарплати за кожен 1 кВт потужності [1]. Проте, в законопроекті № 10558 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування багатства і предметів розкоші» було виявлено ряд недоліків. Так, згідно із законопроектом, в одному податку буде уміщуватись два різні види, які раніше вважались несумісними – прямого (реального) податку на майно (з нерухомості, транспортних засобів) і непрямого податку (податку з продажів).

В багатьох розвинутих країнах базою оподаткування є звичайна, ринкова, податкова, реєстраційна або будь-яка інша економічна вартість нерухомості. В Україні податок на розкішне майно планується ввести, прийнявши за базу оподаткування квадратний метр, який в різних регіонах країни і навіть одного міста може являти собою різну економічну цінність та перебувати в різному стані. [2] При цьому буде змінений перелік нерухомості, з якої не потрібно платити податок: наприклад, якщо на присадибній ділянці поруч із будинком є об'єкти нежитлової нерухомості, призначені для утримування свійських тварин або зберігання садового інвентарю. Отже господарські

будови на територіях елітних садиб, такі як стайні, приміщення для охорони, тенісні корти, більярдні, сауни, приватні зоопарки, не будуть обкладатися податком.

Оподаткування земельних ділянок буде диференційованим: для будівництва житлових будинків, господарських споруд в містах оподатковувана площа складе від 0,3 гектара, в селищах - від 0,45 гектара, в селах - від 0,75 гектара; для індивідуального дачного будівництва - від 0,3 гектара, а для садових ділянок - від 0,36 гектара. Після введення податку на багатство ставка податку на власників великих земельних ділянок буде в середньому в п'ять разів більшою, ніж нинішня ставка земельного податку. Фактично, планують ввести ще один податок на землю і ще один податок на нерухомість.

В ході роботи над законопроектом не змогли усунути і протиріччя між статусом податкового агента і тією роллю (функцією), яку передбачає для податкового агента проект. Так в законопроекті продавець товару – податковий агент перед тим, як перерахувати податок до бюджету, повинен спочатку його відібрати у покупця. Але ця конструкція не відповідає змісту правового інституту податкового агента, адже продавець не платить нічого покупцеві, а лише отримує від нього гроші. Таким чином, конструкція характерна для непрямого оподаткування, який передбачає включення податку в ціну товару на стадії його реалізації, що є неприйнятним. Також даний законопроект зачіплює питання стягування податку з податку. Так, згідно п. 265.4 податок на розкіш нараховується на ПДВ, що сплачується при ввезенні товарів на митну територію України. Стягуватиметься податок і при ввезенні предметів розкоші не залежно від того, що такий предмет розкоші міг бути до цього вивезений з території України.

Серед об'єктів оподаткування залишаються і предмети колекціонування. [1] Враховуючи те, що колекціонувати можна майже всі предмети, а поняття предметів колекціонування ні в законопроекті, ні в Податковому кодексі не вказується, обкладена податком може бути будь-яка річ вартістю від 50 мінімальних зарплат.

Платниками податку є фізичні особи – покупці товару, але перераховує податок до бюджету за них суб'єкт господарювання – продавець. При цьому фізична особа може бути і суб'єктом господарювання, тобто приватним підприємцем. Таким чином, купуючи товар для наступного перепродажу, приватний підприємець повинен заплатити з нього податок на розкіш. Також, з наступного перепродажу товару споживачеві, приватний підприємець повинен знову утримати податок. Таким чином, товар обкладається декілька разів, в наслідок чого, ціна товару буде суттєво завищена.

При розробці даного законопроекту вважалося, що платниками податку будуть багатії, проте на олігархів нові процентні ставки оподаткування навряд чи вплинуть, адже більшість мільонерів мають предмети розкоші поза кордонами України та куплені не на території держави. [2] Виходить, що основним платником даного податку буде середній клас. Багато експертів вважають, що головною небезпекою цього податку є те, що він може перетворитись у покарання за багатство і буде частіше застосовуватися до середнього класу, а не до багатіїв. Так, середній клас практично не використовує офшори, не реєструє майно в юрисдикції інших країн, не вигадує схем володіння дорогою власністю. Але у більшості представників середнього класу є простора квартира, замський будинок або дорогий автомобіль, які й потраплять під оподаткування в першу чергу.

Література:

1. Законопроект «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування багатства і предметів розкоші» № 10558 від 05.06.12 р.

2. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо запровадження податку на розкіш» від 01.06.12 р.